

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Tijputstraat

Dentergem, West-Vlaanderen

2025G125

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2025

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	5
1.3 Gemotiveerd advies	6
BIBLIOGRAFIE	7
BIJLAGE	8

INLEIDING

De initiatiefnemer plant het uitgraven van een gracht in Dentergem, provincie West-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 18 008 m², over het volledige projectgebied zijn bodemingrepen voorzien.

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als agrarisch gebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2025G125	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 82176	Y ₁ : 183974
	X ₂ : 82460	Y ₂ : 184177
KADASTER	Dentergem, Afdeling 1, Sectie C nr's: 438 ^e , 365c, 361m, 366b	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant het uitgraven van een gracht op een deel akkerland aan de Tijputstraat te Dentergem. Het volledige projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 18 008 m² en wordt gebruikt als akkerland. De nieuwe gracht wordt uitgegraven langs de zuidelijke grens van het plangebied en heeft een oppervlakte van ca. 108 m². De vrijgekomen grond wordt verspreid over het volledige plangebied en ingeploegd. Er vinden geen bijkomende afgravingen plaats.

Dentergem is gegroeid vanuit een nederzetting op de rand van het Tielts Plateau en de vallei van de Oude Mandel. Het plangebied bevindt zich langs de westelijke rand van het huidige dorpsweefsel. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het plangebied een profiel weer waarvan de top bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. Langs de zuidzijde van het onderzoeksgebied stroomt een naamloze aftakking van de Krommedijkbeek. De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied een matig natte zandleembodem weer. Doorheen het plangebied is duidelijk een lagere zone te zien met noordwest-zuidoost oriëntatie die vermoedelijk terug gaat op een oudere gracht.

De cartografische bronnen reflecteren een landelijke omgeving. Op de Ferrariskaart is ter hoogte van het plangebied geen bebouwing weergegeven, het terrein is weergegeven als akkerland. Zowel ten noorden als ten zuidwesten van het plangebied is een omwald hoevecomplex weergegeven. De zuidwestelijke hoeve krijgt op de Kabinetskaart de naam 'Casteel Goet'. Op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal wijzigt dit in 'Ferme Coucke', het noordelijke complex krijgt de naam 'Brouwerijgoed'. Tevens is te zien dat het noordelijke deel van het plangebied wordt aangesneden door een noordoost-zuidwest gerichte voetweg. Het plangebied zelf blijft vrij van enige bebouwing. Op de oude kadasterkaarten is inderdaad ter hoogte van de lager gelegen zone een perceelsgracht aangeduid. Dit beeld is nog te herkennen op de luchtfoto van 1971. Op het beeld van de jaren '80 is deze toestand gewijzigd. Op jongere luchtbeelden is duidelijk de nattere zone ter hoogte van de oude gracht te zien.

In de ruime omgeving zijn meerdere archeologische vindplaatsen gekend. Ten zuidwesten van het plangebied, aan de monding van de Krommedijkbeek in de Oude Mandel maakt de CAI melding van een 'paaldorp' dat bewoond zou zijn van het neolithicum tot in de bronstijd. Dit betreft waarnemingen die werden gedaan tijdens het rechtekken van de Krommedijkbeek. Tijdens deze controles zijn ook een hoeveelheid Romeinse vondsten gerecupereerd, waaronder bouw materiaal. Recenter onderzoek aan de Meulebeekstraat, vlakbij de veronderstelde neolithische occupatiezone bracht geen nederzettingssporen aan het licht. Bij het merendeel van de onderzoeken die werden uitgevoerd in de dorpskern van Dentergem, ten oosten van het plangebied, werden geen archeologisch relevante sporen of vondsten gemeld. Bij onderzoek aan de Statiestraat werden wel een reeks crematiegraven aangesneden die vermoedelijk te dateren zijn in de late ijzertijd of Romeinse periode. De ruime omgeving werd eveneens onderworpen aan luchtfotografische prospectie. Hierbij werden langs de Oude Mandelvallei meerdere vermoedelijke grafcircels waargenomen. Naast deze indicatoren voor oudere menselijke aanwezigheid zijn eveneens een groot aantal cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse en jongere omwalde hoeves aangeduid op het kaartbeeld van de CAI waaronder beide hoevecomplexen ten noorden en zuidwesten van het plangebied. Concreet wijzen de gekende vindplaatsen in de ruime omgeving op zo goed als doorlopende bewoning sinds het neolithicum.

Hoewel in de ruime omgeving van het plangebied zeer zeker uitgegaan dient te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed wordt een doorlopend onderzoekstraject in dit geval als weinig zinvol geacht.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande ingreep op het deel akkerland aan de Tijputstraat te Dentergem worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. De voornaamste argumenten hiervoor zijn de zeer beperkte oppervlakte van de geplande ingreep in combinatie met de lineaire vorm. Gelet op dit zeer beperkte ruimtelijke kader zal de onderlinge relatie tussen aanwezige relictten, hetzij artefacten, hetzij sporen nooit geëvalueerd kunnen worden hetgeen een gedegen interpretatie sterk bemoeilijkt. Veel meer dan een zo goed als contextloze indicator voor menselijke aanwezigheid kan bij verder onderzoek, in eender welke vorm, niet verwacht worden. Vanwege het complete gebrek aan potentiële kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject dan ook als niet zinvol ingeschat.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
--	---

